

Històries del PORT

El vaixell tortuga
Desenvolupat per un almirall coreà al segle XV, el vaixell tortuga era un tipus de galera de combat que es caracteritzava per tenir una coberta de plaques de fusta que protegia els remers de la tripulació i impedia els abordatges enemics. Equipat amb una desena de canons, va ser un vaixell molt útil per frenar la invasió japonesa del final del segle XVI. El disseny d'aquesta embarcació, que vista des de lluny recordava a una tortuga, també comptava amb una obertura al mascaró de proa que escampava fum per ocultar-se dels vaixells enemics.

La fortuna

Deessa desitjada per tots els mariners, la fortuna es fa present de diferent maneres en la vida nàutica. D'una banda, es tracta d'una vela gruixuda i resistent per navegar a gran velocitat. També s'anomenen 'de fortuna' tots els arranjaments fets a bord, i les tempestats patides a alta mar.

Els pràctics i la llei

No tenen la fama d'altres càrrecs mariners, però la seva tasca és de vital importància per la seguretat del vaixell i dels seus tripulants. La figura del pràctic, navegants experimentats que s'encarreguen de guiar l'embarcació a l'entrada i a la sortida del port, sempre ha estat present en tota cultura oberta a rius i mars.

Les lleis d'Hammurabi, a la Babilònia de fa tres mil·lennis, ja contemplaven la tasca de guiar vaixells pel Tigris i l'Eufrates; un ofici que a casa nostra es remunta a època grecoromana. Al perfeccionar-se els sistemes de navegació, també es van fer més complexes les lleis que regulaven aquesta pràctica. Per al mar Bàltic, la reina Leonor d'Aquitània va aprovar l'any 1160 els 'Registres d'Olerón', on trobem detallat el càstig que hauria de patir un pràctic si no fa bé la seva feina: en cas que el vaixell es perdés, la tripulació estava autoritzada a decapitar-lo a la mateixa coberta. A casa nostra, la gran revolució del dret marítim es va produir el

segle XIII, amb l'edició del 'Consolat de Mar', on per primera vegada s'ordenaven els usos i costums nàutics dels darrers mil anys. Aquest llibre, que va servir de base jurídica per tota la legislació marítima de la Mediterrània, també contemplava un càstig exemplar per als pràctics que no fessin bé la seva feina: la tripulació podia penjar-los del pal major.

Al port de Barcelona, a causa de la gran acumulació de sorra que provoquen els rius Besòs i Llobregat, el paper del pràctic sempre ha estat imprescindible. Eren els millors coneixedors de la geografia marítima, minimitzant el risc d'embarancar en un banc de sorra. Amb el temps, no només van esdevenir coneixedors de la zona portuària, sinó que es van convertir en navegants molt competents davant l'evolució tecnològica de les embarcacions. A dia d'avui els pràctics segueixen pilotant vaixells però no estan subjectes a penes tant dures com les d'època medieval, sinó a un Reial Decret de 1996 que contempla el Reglament general de practicatge.